

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

POCU 784/6/24/139602 Didact Acces

DidactAcces
POCU/784/6/24/139602

Sesiune de consiliere și orientare pentru dezvoltarea de parteneriate între școli, autorități locale, instituții locale, ONG-uri și comunitate, în vederea sprijinirii copiilor din județul Brăila cu părinți plecați în străinătate

Activitatea 5.1. Dezvoltare de parteneriate între școli, autorități locale, instituții locale, ONG-uri și comunitate

Tema: Combaterea formelor de neglijare a copiilor ai căror părinți sunt plecați în străinătate în cadrul parteneriatului Școală-Comunitate locală

Expert Raluca-Violeta Marica
18 mai 2022

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BRĂILA

DidactAcces
Pocn/784/6/24/139602

UNIUNEA EUROPEANĂ

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

Proiectul DidactAcces –POCU/784/6/24/139602 are ca principal obiectiv acordarea de suport educațional pentru disciplinele matematică, informatică și sprijin psiho-social pentru 270 preșcolari și elevi din județul Brăila, din care minimum 28 aparținând minorității rrom și minimum 44 din mediul rural care au cel puțin un părinte plecat în străinătate în ultimele șase luni. De asemenea, în cadrul proiectului se vor oferi servicii de consiliere socială și servicii de dezvoltare parentală pentru minimum 200 de reprezentanți ai copiilor din grupul țintă (părinți/tutori/persoane) care au în grijă copiii cu părinți plecați la muncă în străinătate.

Activitatea 5.1. *Dezvoltare de parteneriate între școli, autorități locale, instituții locale, ONG-uri și comunitate* are rolul de a crea o structură consultativă comunitară pentru a contribui la nivelul județului Brăila la o mai bună identificare, protecție și monitorizare a copiilor având părinți plecați în străinătate, precum și în scopul asigurării sustenabilității din perspectiva instituțională și/sau financiară.

Vom aborda câteva aspecte legate de metodele de combatere a neglijării copiilor ai căror părinți sunt plecați în străinătate și a unor metode de dezvoltare personal pentru acești copii.

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BRĂILA

DidactAcces
POCU/784/6/24/139602

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale
2014-2020

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

Din perspectiva Legii 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, copiii singuri acasă care nu sunt lăsați în grija unui adult capabil să răspundă nevoilor de creștere și dezvoltare a copilului, sunt copii neglijați.

Copiii singuri acasă suferă de neglijența emoțională din partea părinților plecați deoarece absența fizică a părinților îi lipsește pe aceștia de contactele fizice cu părinții, de semnele de afecțiune directe și nemijlocite, de atenția și grija părintească pe care părinții ar putea-o oferi fiind prezenți. Pentru unii copii lăsați în grija rudelor apropiate cu care copiii au avut ocazia să dezvolte legături de atașament încă dinaintea plecării părinților, nevoia de afecțiune a copiilor este în parte acoperită de îngrijirea și afecțiunea oferită de aceste rude. Există familii în care bunicii, matusile, unchii desemnați de părinții plecați să aibă grijă de copiii lor au reprezentat persoane resursă și de sprijin pentru copii încă dinaintea plecării ambilor părinți în străinătate. În acele cazuri, copiii deși resimt dorul de părinți și suferă neglijarea emoțională din partea părinților plecați găsesc suportul afectiv necesar la persoana de îngrijire.

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

ISJ
BRĂILA
INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BRĂILA

DidactAcces
Pocn/784/6/24/139602

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale
2014-2020

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

Chiar dacă numai unul dintre părinți este plecat, este necesară o evaluare atentă a părintelui în grija căruia a rămas copilul pentru a vedea măsura în care acesta este capabil să răspundă nevoilor fizice, medicale, educaționale și emoționale ale copilului.

Atât în cazul copiilor cu ambii părinți, cât și în cazul copiilor cu un singur părinte plecat există riscul altor forme de neglijare emoțională:

- neglijare alimentară (privare de hrană, absența mai multor categorii de alimente esențiale creșterii, mese neregulate, etc.);
- neglijare vestimentară (haine nepotrivite pentru anotimp, haine prea mici sau prea mari, haine murdare);
- neglijarea igienei (lipsa igienei corporale, mirosuri respingătoare, paraziți);

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

ISJ
BRĂILA
INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BRĂILA

DidactAcces
Docw/184/6/24/139602

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

- neglijare medicală (absența îngrijirilor necesare, omiterea vaccinărilor și a vizitelor de control, neaplicarea tratamentelor prescrise);
- neglijarea locuinței (locuință prost întreținută, neîncalzită, risc de incendiu, mobilier absent sau aflat în stare de degradare, substanțe toxice aflate la îndemâna copilului, etc.);
- neglijarea educației (sub-stimulare, instabilitatea sistemului de pedepse și recompense, lipsa modelelor de învățare a abilităților de viață independentă, lipsa de urmărire și supraveghere ca școlar).

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BRĂILA

UNIUNEA EUROPEANĂ

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

Manifestări psiho-comportamentale ale copiilor rămași singuri acasă sunt date de experiența în lucrul cu copiii singuri acasă precum și teoriile psihologice ale dezvoltării arată că pe fondul acestor fenomene de neglijare, copiii cu părinți plecați la muncă în străinătate pot dezvolta următoarele manifestări psiho-comportamentale:

- Deteriorarea conduitei școlare (scăderea performanțelor școlare, absenteism, risc de abandon școlar, conflicte cu profesorii și colegii) pe fondul lipsei autorității părinților și ca o consecință a lipsei de aspirații pe termen lung;
- Sentimente de abandon, de nesiguranță, tristețe, anxietate, stări depresive toate ca urmare a dorului de părinți, a nevoii de afecțiune părintească, de apreciere din partea părinților și pe fondul dezvoltării unor distorsiuni cognitive.
- Atitudine de indiferență, încăpătânare care poate merge uneori până la comportament agresiv ca rezultat al frustrării și al nevoii de atenție. În momentele dificile cu care se confruntă copilul interpretează absența părinților ca o manifestare a indiferenței acestora față de el și de nevoile lui.

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BRĂILA

DidactAcces
Doc nr/184/6/24/139602

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale
2014-2020

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

- Tulburări de atenție (scaderea capacității de concentrare pentru realizarea sarcinilor și „evadarea din realitate”). Obiectul principal al gândurilor copiilor sunt părinții plecați, situația lor, momentele cand vor comunica cu ei, când vor primi pachete, etc.
- Absența aspirațiilor pe termen lung (nu se pot proiecta în viitor) sau prezența unor aspirații nerealiste determinate de distorsiuni cognitive de genul: „ca sa ai bani, nu trebuie să înveți”, „când voi fi mare, voi pleca și eu să muncesc în străinătate și pentru asta nu trebuie să ai carte.„, etc. Apariția sau dezvoltarea acestei atitudini negative față de educație este favorizată în special de modelele oferite de acei părinți care deși absolvenți de studii superioare, în străinătate efectuează munci necalificate. Copiii și tinerii află așadar că în străinătate lucrând ca muncitor necalificat poți caștiga considerabil mai mult decât dacă muncești în țară și în domeniul în care ai calificare.

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

ISJ
BRĂILA
INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BRĂILA

DidactAcces
Pocn/18416124/139602

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale
2014-2020

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

- Tulburări ale stimei de sine: supraapreciere față de alți copii care nu au la fel de mulți bani sau aceeași vestimentație sau accesorii pe care ei le primesc din străinătate, sau subapreciere în relație cu egalii lor ai caror părinți sunt prezenți la evenimentele importante din viața lor (serbări școlare, ședințe cu părinții, aniversări, sărbători, etc.)
- Toleranță la frustrare de nivel prea scăzut sau dimpotrivă de nivel prea ridicat în directă relație cu capacitatea de adaptare a copilului, cu mecanismele de apărare ale acestuia.
- Lipsă de motivație, stări de apatie (indiferență față de ceea ce se întâmplă în jur), oboseală (lipsă de energie, de voință pentru a depune eforturi cognitive la școală, de a se implica în activități variate de timp liber specifice vârstei) fie pe fondul tristeții și al stărilor depresive, fie determinate de supraîncărcarea cu sarcini specifice adulților.

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BRĂILA

DidactAcces
Pocn/184/6/24/139602

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale
2014-2020

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

- Dificultăți de adaptare. După plecarea părinților copiii traversează o perioadă de adaptare la noua situație, la schimbările apărute în viața lor. În lipsa unei pregătiri adecvate a copiilor din partea părinților sau a unei consilieri, copiii pot dezvolta în această perioadă de adaptare intoleranță la stres (copiii putând deveni anxioși, depresivi, iritabili și agresivi).
- Comportamente (pre)delincvente (aderearea acestora la grupuri delincvente, comportament agresiv, abuz de substanțe, implicarea în comiterea de infracțiuni, frecventarea de localuri, săli de jocuri, etc.) este o modalitate de a suplini nevoile de apreciere, de atenție și afecțiune nesatisfăcute.
- Conduite suicidare. În anii 2006-2007 s-au înregistrat câteva cazuri de suicid în rândul copiilor a căror părinti se aflau la muncă, în străinătate. Factorii determinanți ai suicidului la copii și adolescenți sunt: frica sau sentimentul de abandon, frica de pedeapsă, frica de eșec școlar, imposibilitatea de adaptare la un ritm nou și dificil de viață, tulburări de atașament datorate separării de mamă care au creat sentimente de insecuritate și angoasă, istoric de frustrări afective precoce, situația de copil nedorit și de abandon.

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

ISJ
BRĂILA
INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BRĂILA

DidactAcces
Pocn/184/6/24/139602

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale
2014-2020

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

Sunt mai multe riscuri la care copiii singuri acasă sunt expuși, printre acestea amintim:

- Supraîncărcare cu sarcini: preluarea responsabilităților de adult (gătit, menaj, spălatul hainelor, plata facturilor lunare, etc.), îngrijirea și creșterea fraților mai mici.
- Vulnerabilitate la abuzuri fizice, psihice, sexuale, exploatare prin muncă, trafic de copii și prostituție. Agresorii sexuali, traficanții de persoane, adulții sau copiii violenți, persoanele care exploatează copii prin muncă își aleg victimele din rândul copiilor neglijăți, nesupravegheați.
- Insuficienta dezvoltare a abilităților de viață independentă necesare pentru a face față dificultăților viitoare ca adult: independență în luarea deciziilor, încrederea în forțele proprii, abilitați de management al timpului și al banilor, controlul și exprimarea emoțiilor, relaționare și comunicare, etc.

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

ISJ
BRĂILA
INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BRĂILA

DidactAcces
Pocn/184/6/24/139602

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

- Însușirea deficitară a normelor etico-morale: în absența unui model familial funcțional, a unui mediu sigur și coerent, copiii singuri acasă pot internaliza modelul de neglijare afectivă din cadrul familiei de origine pentru a-l aplica ulterior la vârstă adultă.
- Debut precoce al vieții sexuale: în special puberii și adolescenții vor căuta afecțiunea și aprecierea de care au nevoie nu numai în grupul de prieteni ci și în relațiile intime. Lipsa unei educații adecvate privind viața sexuală, lipsa supravegherii, supraaglomerarea cu sarcini, în familie pot conduce la relații intime, fugă de acasă, concubinaj, comportamente cu risc crescut pentru contractarea unor infecții cu transmitere sexuală sau chiar apariția de sarcini nedorite la vârste fragede.

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

ISJ
BRĂILA
INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BRĂILA

DidactAcces
Pocn/184/6/24/139602

UNIUNEA EUROPEANĂ

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

În urma studiilor realizate de specialiști a reieșit faptul că, în mediul rural, un copil din zece chiulește de la școală în mod constant după plecarea părinților la muncă în străinătate. Este adevărat că o parte din copiii celor plecați duc o viață mai bună grație banilor pe care îi trimit părinții. Și totuși banii nu țin locul afecțiunii. În conformitate cu statisticile apărute în zona Moldovei, părintele care optează pentru munca în străinătate este mama, iar decizia de a pleca este mai frecventă pentru ambii părinți, în familiile cu copii de școală generală sau de liceu.

Copiii cu părinți plecați la muncă în străinătate au o situație materială mai bună comparativ cu ceilalți. Majoritatea dețin telefoane mobile și își petrec vacanțele în străinătate. Cu toate acestea, copiii suferă din cauza deteriorării relației cu părinții, existând o asociere semnificativă între absența părinților și frecvența simptomelor de deprimare la aceștia.

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

ISJ
BRĂILA
INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BRĂILA

Doc nr/184/6/24/139602

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

Deși în marea majoritate a cazurilor plecarea la muncă este temporară, efectele asupra copiilor pot fi similare cu cele ale unei despărțiri pe termen lung sau definitive. Pe termen scurt, plecarea părinților se traduce, în viața copiilor, prin agresivitate verbală sau fizică, marginalizare, anxietate, note mici, chiul sau chiar abandon școlar. Pe termen lung, aceasta generație de copii lipsiți de iubirea părinților și de armonia familială poate deveni una de adulți -problemă. Agresivitatea multor copii din generația "Singur acasă", refuzul lor de a accepta ca au probleme, durerea cauzată de lipsa părinților îi transformă, la maturitate, într-o generație de adulți neintegrați social.

Copilul care crește fără părinți sau numai cu unul dintre ei, va deveni un adult care nu înțelege sensul căsătoriei și nu are încredere în valorile familiei.

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BRĂILA

DidactAcces
Pocn/184/6/24/139602

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

Plecarea părinților pentru perioade îndelungate de timp reprezintă o cauză pentru comportamente deviate, pentru scăderea performanțelor școlare, pentru o degradare a stării fizice și psihice a copilului cauzate de lipsa controlului, a educației, a modelelor pozitive, precum și a problemelor de comunicare, a dificultăților de adaptare, a deficiențelor de îngrijire, a supraîncărcării cu sarcini etc.

Separarea copiilor de către unul sau de ambii părinți plecați la muncă în străinătate pe o perioadă prelungită de timp generează trăirea sentimentului de abandon, cu repercursiuni asupra personalității. Durata absenței poate fi asociată cu o serie de probleme, cu neasigurarea unor nevoi ale copilului. În mediul școlar principalele probleme identificate se referă la modul de relaționare cu colegii și la modul de îndeplinire a cerințelor didactice. Indiferent de nivelul de studii al copiilor, pe fondul privării afective acut reclamate de aceștia, violența verbală identificată inițial în familia de origine este regăsită în relația cu prietenii, colegii de școală și persoana de îngrijire.

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

ISJ
BRĂILA
INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BRĂILA

DidactAcces
Pocn/184/6/24/139602

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale
2014-2020

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

În mediul rural în special se constată o supraîncărcare cu responsabilități dar și un număr mai mare de situații în care problemele financiare nu sunt rezolvate prin plecarea părinților.

Copilul care crește fără părinți sau numai cu unul dintre ei va deveni un adult care nu înțelege sensul căsătoriei, nu va avea încredere în instituția căsătoriei și, în general, în oameni. Specialiștii susțin că adulții care au fost în preadolescență "singuri acasă" vor dori, în general, meserii care să le aducă bani rapid: fotbalist, fotomodel, cântăreț, dansatoare. Cei care au fost abandonați de mici își doresc mai degrabă meserii prin care să împartă dreptatea, cum ar fi cea de polițist.

Plecarea părinților la muncă în străinătate nu implică automat apariția problemelor prezentate anterior. Unii părinți pleacă numai după stabilirea unui „plan” care să le protejeze copiii și care să le asigure acestora acele servicii necesare suplinirii absenței lor. În prea puține situații însă părinții apelează la măsurile de protecție prevăzute de Legea 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului.

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

ISJ
BRĂILA
INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BRĂILA

DidactAcces
Pocn/184/6/24/139602

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale
2014-2020

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

Se recomandă ca familia în care se ia decizia ca unul sau ambii părinți să plece la muncă în străinătate, pentru o perioadă mai scurtă sau mai lungă de timp, să solicite sprijin în vederea informării și consilierii cu privire la modalitățile de pregătire a copiilor în vederea reducerii la minim a riscurilor posibil psihotraumatizante ce ar putea să apară din acest eveniment de viață.

De asemenea, pentru asigurarea unei protecții profesionale, asistentul social trebuie să cunoască legislația în vigoare și să internalizeze conceptele de bază prevăzute de standardele minime în domeniul protecției drepturilor copilului.

Vă MULȚUMESC!

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

ISJ
BRĂILA
INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BRĂILA

DidactAcces
Pocn/184/6/24/139602